

- cumque Ordinis Monialibus, infra spatium trecentum annorum. 446
- XXIII. Destinatio Legatorum, qui Carolum Andegavensem, ejusque Uxorem in Urbe Siciliae Reges coronent, & inungant homagium nomine Romanae Ecclesiae ab eisdem recepturi. 447
- XIV. Sequitur Carolo Siciliae Regi in idem Argumentum. 448
- XV. Quod Inquisitores haereticae pravitatis, describi faciant in Statutis Civitatum, Leges editas ab Innocentio IV. contra haereticos, Magistratus saeculares ad id cogendo. 449
- XVI. Revocatio omnium Indulgentiarum, & Privilegiorum, quibuscumque singularibus Personis Ecclesiasticis, vel Saecularibus, quibus eis concedebatur quod interdicti, vel excommunicari non possent, nec Terrarum Ecclesiastico Interdicto supponi. 449
- XVII. Quod Abbates, & alii, quibus Mitrae usus est ab Apostolica Sede concessus, exempti quidem in Conciliis, & Synodis, Mitris tantummodo Aurifrigiatis, non exempti vero Simpli- cibus albis, & planis utantur. 450
- XVIII. Wernhero Moguntino Archiepiscopo committitur, ut electionem Conradini Siciliae Regnum assistantis in Imperatorem impediatur, Electores, fautores &c. si secus egerint, anathemate percellendo. 450
- XIX. Contra Quaequantas, Litterisque Apostolicis abutentes, earumdemque pretextu Eleemosynas quomodolibet extorquentes. 451
- XX. Quod in Civitate Beneventana Statuta condita absque Sedis Apostolicae licentia nequeant, abroganturque condita. 452
- XXI. Canonizatio S. Heduvigis Ducissae Poloniae, & praefinitio festivitatis pro die 15. Octobris, cum Indulgentiarum largitione ejus sepulchrum visitantibus. 452
- XXII. Regulae, ac Statuta observanda a Canonicis, & Clero Ecclesiae Aniciensis. 456

- XXIII. Quod in toto Ordine Fratrum Praedicatorum Divinum Officium ubique uniformiter, prout ordinatum fuerat reticetur. 461
- XXIV. Contra Christianos ad Judaeorum ritum transseantes, ac Judaeos Christianos eosdem ad id trahentes. 462
- XXV. Confirmatio Litterarum Innocentii PP. IV. per quas ille revocatis iis, quae Fridericus Rex in Sicilia egerat, nonnulla statuerat ad libertatem, & Disciplinam Ecclesiasticam in idem Regnum reparandam. 462
- XXVI. Mitigatio, & declaratio Regulae Fratrum Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum. 462
- XXVII. Translatio festi Sancti Januarii, quae Neapolis celebrari consueverat decimotertio Kalendas Octobris ad septimum idus Maji. 466
- XXVIII. Sententia in Conradinum, qui ob spreta Apostolica monita Regni Hierosolymitani Juribus privatur. 466
- XXIX. Reductio Privilegii Sancti Dominici, & Sancti Francisci Fratribus olim per Sedem Apostolicam concessi, ne alii Religiosi prope eorum domum infra spatium trecentarum annorum Monasteria edificare possint, ad centum quadraginta annos. 469
- XXX. Quod Fratres Ordinis Praedicatorum Sancti Dominici, ad Praelaturas extra Ordinem assumpti, antequam consecrationis munus recipiant, omnia quae ab Ordine habent, conventui resignent. 469
- XXXI. Archiepiscopi, & alii Praelati, gratias, & privilegia Ordini Fratrum Praedicatorum Sancti Dominici, vel Fratribus Minoribus Sancti Francisci interpretari prohibentur. 470
- XXXII. Abrogatio Statutorum quorundam in Capitulo Generali Carthusien. Ordinis editorum, quodque de cetero in dicto Capitulo contra Constitutiones Ordinis edi nequeant. 470

LUCIUS III.

PONTIFEX CLXXI.

AN. DOM. MCLXXXI.

LUCIUS III., antea Humbaldus, natione Thuscus, patria Lucensis, pridem Ostiensis, & Veliternensis Episcopus (a), electus est Romanus Pontifex die prima mensis Septembris (b) anno 1181., & sequenti Dominica, seu die sexta ejusdem mensis coronatus est apud Velletrum (c). Sedit in Pontificatu annos IV. menses II. dies XVIII. (d) imperantibus in Oriente Alexio Comneno, quem Porphyrogenitum vocant, mox Andronico, demum Isaacio Angelo: in Occidente vero Fridrico

Bull. Rom. Tom. III.

(a) Has quippe duas Ecclesias univit Eugenius PP. III. teste Roberto de Monte (Diploma unionis reperire nondum datum est); cum circa annum 1150. Oltia habitatoribus destituta propemodum esse Civitas desisset.

(b) Consilio adnotavi in Alexandro III. Sedem vacasse per diem excludi extremis.

(c) Scribit Anonymus Cassinensis, qui ut recte notat V. Cl. Camillus Peregrinus vixit per haec tempora. Illi assentitur Aurol Chronici foete Novae.

(d) Sic legitur in Octavo ex Catalogo Critice Baroniana praefixis. Anonymus Cassinensis laudatus ad an. 1185. scribit Lucium PP. apud Ferentiam abii VII. Calendas Decembris, de qua Chronologica nota inferius. Sicardus quoque Cremonensis Episcopus, qui eo tempore vivebat, summeque

concinnavat Chronicon (si conicere liceat ex ejusdem verbis ad an. 1179. tunc Offredus ordinatus meus, vir simplex... Cremona fuit Episcopus) anno 1185. haec subdit: eodem anno Urbanus PP. III. creatur, quod factum fuisse nonnulli labente eodem anno, omnibus est in computo: Nec audiendus Godefridus Viterbiensis, qui in *Papebeon* a nobis saepius laudato, Lucium Papam sedisse dicit annis tribus; apertissimus quippe error inibi deprehenditur, qui Amanuensis forte incuria interceptus, quod clarus ex infra-positis Bullis apparet, inter quas unam ex Ughellio referimus datam Gerardo Bellunensi electo anno 1185. Pontificatus Lucii quinto.

Illud quoque advertendum est, annos IV. m. II. d. XVIII. computari a die Coronationis, seu Consecrationis Papae.

rico Anobarbo Imperatoribus. Obiit Veronæ (a) die 24. (b) Novembris anno 1185., & sequenti die sepultus est. Vacavit Sedes per diem (c).

I.

Absolutio Willelmi Regis Scotiæ ab excommunicatione in eum lata ab Archiepiscopo Eboracensi.

Ex Veron. ad an. 1182.

Lucius Episcopus Servus Servorum Dei, Venerabilibus fratribus, Episcopis, Abbatibus, Clero, & Populo per Scotiam constituto salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cum Regibus benigne agendum.

Cum Regibus tanquam præcellentibus Apostolus statuerit deferendum; dignum est & consonum rationi, ut eos tanquam filios carissimos propensius honoremus, & in devotione Beati Petri, & Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ annuendo iustis illorum desiderijs attendamus. Accepimus autem quod cum carissimus in Christo filius noster Willelmus illustris Rex Scotorum, electioni, & consecrationi venerabilis fratris nostri Joannis Episcopi inexorabiliter obviaret, obtentu literarum Sanctæ recordationis Alexandri Papæ prædecessoris nostri, bonæ memoriæ Rogerus Eboracensis Archiepiscopus, & jam Episcopus dictus, in eum & Regnum, & quosdam de Regno sententiam excommunicationis promulgarunt. Cæterum venerabilis frater noster Jocelinus Glacuenfis Episcopus, & dilecti filii Arnaldus de Melros, & Osbertus Kalkoenfis Abbates, & Walterus Prior Sanctæ Columbæ de Insula, propter hoc ad Sedem Apostolicam accedentes, sua nobis assertionem monstrarunt, quod Archiepiscopus excommunicationis in Regem, & interdicti in Regnum, & Episcopus jam dictus in quosdam de Regno excommunicationis sententiam protulerunt, quam ex multiplici ratione retractandam fore rationabiliter coram nobis, & fratribus ostenderunt. Inde utique fuit, quod præfato Regi tanquam carissimo in Christo filio deferentes, omnem sententiam jam dicti Episcopi, pro præfata causa in eum vel suos, vel Regnum prolata de communi consilio fratrum autoritate Apostolica relaxavimus, & statuimus illum & suos excommunicatione, & Regnum interdicto, ex præscripta sententia nostra non teneri. Quo circa Universitati Vestræ per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, quatenus ei tanquam Regi Catholico, & ha-

Willelmus Rex ab Archiep. Eboracensi excommunicatus.

Post enixam ejusdem, & ejus Oratorum preces;

Habito prius Rom. Ecclesiæ Cardinalium consilio absolvitur.

(a) Ad eam siquidem Civitatem se contulerat, ut cum Friderico Imperatore conveniret de procuranda Sacra expeditione pro recuperatione Terre Sanctæ. (b) Anonymus Cassinensis scribit Lucium apud Veronam obiisse VII. Kalendas Decembris, quem tamen diem pertinere ad ejus Sepulturam probat Radulphus de Diceto, ut notat Pagius Junior. (c) Ipsa enim die, qua sepulture datus fuit Lucius PP., electus est Urbanus successor, prout inferius videbitur.

benti communionem Apostolicæ Sedis, participare minime dubitatis; sed in omnibus illi honorem congruum impendatis. Quanto enim certiores sumus de sinceritate devotionis illius Ecclesiis, & personis Ecclesiasticis Regni sui, tanto amplius eum volumus in omnibus, in quibus secundum Deum possumus, honorari.

Datum Veletræ decimo sexto Kalendas Aprilis. (d)

Dat. die 17. Martii Anno Dom. 1182. Pontificatus.

II.

Confirmatio Donationis à Barafone, ejusque uxore Algaburga Sardinia Regibus factæ Monasterio Montis Casini.

Lucius Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto filio Petro Casinensi Abbati, salutem & Apostolicam benedictionem.

Edidit P. Montis Casini. Diar. Ital. cap. 22.

Exordium.

Quæ locis religiosis pietatis intuitu conferuntur, firma volumus & illibata persistere, & ne pravorum nequitia perturbentur, apostolico præfido commanire. Hac itaque consideratione rationis inducti, & tuis nihilominus precibus inclinati, Ecclesiam Sancti Nicolai de Gurgo cum omnibus pertinentiis suis, quam per dilectum filium nostrum nobilem virum Barafon Arborenssem judicem, Diocæsanis Episcopis assensum præsentibus, commissum tuæ curæ cœnobium est canonicè consequutum, sicut in scripto ejus authentico continetur, & eam justè ac sine controversia possides, tibi & per te Monasterio tuo, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Ad majorem autem hujus facti notitiam idem scriptum inferius duximus annotandum. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. Peccatorum pondere prægavatis principale reperitur remedium, ut temporalem substantiam Christi pauperibus erogare festinent, Domino ipso dicente. Date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis; & iterum: Facite vobis amicos de mammona iniquitatis, ut cum defeceritis recipiant vos in æternam.

Confirmatur donatio.

Cujus tenor referretur.

(d) Quod ad rei hujus historiam atinet excipe a Pagio Juniore, qui seriam totam brevibus refert ex Rogeri Hovedeni Annalibus -- Anno 1180. Willelmus Scotiæ Rex contra Joannem cognomento Scotum canonicè electum Episcopum Sancti Andree per vim intravit Hugonem Cappellanum suum, spreto appellatione Joannis ad Papam, & Legatorum Romanorum judicio, qui ab Alexandro III. in Scotiam missi pro Joanne sententiam tulerant. Quod cum rescivisset Alexander III. Legationem Scotiæ committens Rogero Eboracensi Archiepiscopo, mandavit ei, ut una cum Hugone Dunelmensi Episcopo, sententiam excommunicationis proferret in Regem, & Regnum illius interdicere, nisi permitteret Joannem sedere in pace. Quod cum Rex recusasset, Legati Pontificii sententiam excommunicationis in Regem protulerunt, & interdicti in Regnum. Cumque hæc controversia, vivente Alexandro III. sopiti non potuissent, Willelmus Rex, post ejus mortem, missis ad Lucium III. Pontificem nunciis abolitionem ab eo impetravit. Misit enim eo Lucius Rolandum Electum Dolensem in Britannia Minor Episcopum, Romanæ Ecclesiæ Subdiaconum, Legatum suum, qui res ita cum Rege composuit, ut et Hugo, quam Joannes tenuerant eidem Ecclesiæ Sancti Andree, & Joannes loco ipsius haberet Episcopatum Dunkelantem, & alia nonnulla.

na tabernacula. Ideoque hanc vocem audiens ego Barafon Rex & judex, aui & patris mei sequens pro posse pia vestigia, consentiente uxore mea Regina Algaburga, necnon & Episcopis nostris Mariniano Zorachi de Terra Alba, & Comitano Pais de Ala, pro redemptione animarum nostrarum & paratum nostrorum, tradimus, donamus atque concedimus Ecclesiæ S. Benedicti de Monte Casino, Ecclesiam S. Nicolai de Gurgo cum omnibus pertinentiis suis, cum servis & ancillis, terris, vineis, cultis & incultis, saltibus & pratis, & sylvis, atque piscationibus, necnon & animalibus, & cum omnibus, quæ in chartula ejusdem Ecclesiæ continentur scripta, tali pacto atque conventionem, ut duodecim ibidem ad Deo servendum, si tamen supradicta Ecclesia hos sustinere sine sui detrimento poterit, dirigat Monachos, ex quibus tres vel quatuor ita sint literati, ut si necessarium fuerit, in Archiepiscopos & Episcopos possint eligi, & etiam Regni nostri negotia, sive in Romana Curia, vel in Curia Imperatoris, & ubique valeant tractare. Si vero tantos sustinere non poterit prædicta Ecclesia, septem, vel quantos secundum consilium nostrum visum fuerit, transmittat, de qua Ecclesia viginti byzantios, & non plus, annuatim accipiat Ecclesia Sancti Benedicti Montis Casini, nisi forte aliquid intervenerit eidem Ecclesiæ impedimentum, vel pro Curia Romana, vel pro Guerra, vel certe pro Regni sui negotio, vel etiam pro comparatione alicujus Terræ. Mihi autem, vel alicui alteri non liceat aliquo modo supradictam S. Nicolai repetere vel inquietare Ecclesiam si supradictam tenere voluerint conventionem. Testes Marianus Zorraki Episcopus Terralbe, & Comitanus Pais Episcopus Ala, & Pontius Curator de Bonorvui, & Comitanus Fronfate Curator de Capitanno, & Comitanus de Laconpedes Curator de Valenfa, & Constantinus Spanus Curator de Frodoriane Judex, Parafon de Gallan Curator de Miili, Orzocho de Lacon filius meus Curator de Gltiber, Orzocor de Lacon Arborikefus Curator de Barbaria de Meana, Constantinus Manca Curator de Mantra Olisaj, Johannes de Vineaj, Bujakesorum major cum totis suis sociis, Petrus Paganus, quamvis indignus, Sacerdos qui hæc omnia scripsit. Si quis autem contra hanc nostræ donationis chartulam aliquid moliri voluerit, omnipotentis Dei Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, necnon & Beate semper Virginis Dei Genitricis Mariæ, & omnium cœlestium virtutum, & Sanctorum Patriarcharum, & Prophetarum, Apostolorum, Evangelistarum, Discipulorum, Innocentium, Martyrum, Confessorum atque Virginum, & omnium incurrant maledictionem Electorum. Amen. Qui autem huic chartulæ consenserint, & eam confirmaverint, & veram esse crediderint, habeant benedictionem Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, necnon & Beate semper Virginis Dei Genitricis Mariæ, & omnium cœlestium virtutum, & Sanctorum Patriarcharum & Prophetarum, Apostolorum, Evangelistarum, Bull. Rom. Tom. III.

Discipulorum, Innocentium, Martyrum, Confessorum atque Virginum & omnium Electorum. Amen. Hæc omnia sunt ordinata, & firmata anno millesimo centesimo octuagesimo secundo.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Velletri secundo Kalendas Julii. (a)

Eadem Donatio validatur cum solitis expressioibus.

Dat. die 30. Junii An. D. 1182. Pontif. Lucii An. I.

III.

Erectio Abbatie Monteregegensis in Archiepiscopatum.

Hanc Abbatiam a cujusque Archiepiscopi & Episcopi potestate exemsit Alexander PP. III. anno 1174. bonaque omnia eidem confirmavit Constit. EX DEBITO Collect. bajus Tom. 2. pag. 433.

Edidit Roccius Virrus Sic. tit. Sac. To. I. ubi de hac Ecclesia.

Lucius Episcopus Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Guillelmo Archiepiscopo Monteregegensis, ejusque successoribus canonice instituendis in perpetuum.

Exordium.

Licet Dominus Jesus Christus Ecclesiam suam instituens discipulis suis eandem super credentes ligandi, ac solvendi dederit potestatem, unam tamen in ea, Beatum scilicet Petrum Apostolum, voluit præminere, dicens tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cœlis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cœlis. Intellegendum ex hoc tribuens fidelibus univèrsis, quod sicut unus erat mediator Dei, & hominum homo Christus Jesus pacificans quæ in cœlis erant, & quæ super terram, & dissolvens maceriarum parietem, & faciens utraque unum, sic & in Ecclesia unum ex ipso, & per ipsum omnium caput esset, nec in membris fieret ulla diversitas, quæ per unius auctoritatem & providentiam capitis ad unam fidei veritatem, eandem religionis reducerentur, & cultum. Quod etiam in eo loco monstratur, in quo & de confirmandis fratribus, & de pasceendis dominicis ovibus præceptum a Domino nostro legitur ei datum: ex hac itaque potestate, quæ ad B. Petrum ex dominica traditione pervenit Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, quæ per Dominum Jesum Christum ab eodem B. Petro instituta est, & fundata super univèrsas Ecclesias auctoritatem obtinuit, ut ubique ratum esset, ac solidum, quod ipsius prudentia statuisset; quod

A 2 etiam

(a) Adhuc Sigillum plumbeum pendens, ex una parte inscriptum habens, SANCTUS PAULUS, SANCTUS PETRUS, ex altera, LUCIUS PAPA TERTIUS; afferit Montfococcus, qui privilegium totam transcripsit ex Apographo Archivii Montis Casini.

etiam ab universis Ecclesiis per orbem terrarum usquequaque diffusis, & receptum est, & servatum; ita ut per eam, & distributio facta sit dignitatum, & inditum Christi fidelibus, & diligentius ordinatum, quod ad cultum pertinere visum est pietatis. Ex hac si quidem data B. Petro a Domino potestate, ipse, & successores ipsius per diversa mundi loca constituerunt Episcopos, & dignitates per Provincias dividerunt.

§.1. Nos etiam, qui eis licet impares meritis, Domino vocante successimus, in loco, qui Mons Regalis dicitur pro multa utilitate populi Christiani Metropolitanam Sedem duximus statuendam. Cum etenim charissimus in Christo filius noster Guillelmus Illustris Siciliae Rex divinae caritatis igne succensus ad gloriam Dei, & salutem suam, ac parentum suorum Monasterium ibi fundasset; Et primo locum ad id agendum B. Petro, & Romanae obtulisset Ecclesiae ab Episcopali subiectione, per auctoritatem praedecessoris nostri felices memoriae Alexandri PP. assensumque Venerabilis Fratris nostri Gualterii Panormitani Archiepiscopi liberum reddidit, & quietum, ac sic aedificiis erigendis regiam curam impendens brevi tempore templum Domino multa dignum admiratione construxit, castris munitissimis, & redditibus ampliavit, libris, & sacris vestibus & argento decoravit, & auro: & tandem multitudinem Monachorum de Cavensi Ordine introduxit, & in tantum aedificiis, & rebus aliis extulit locum ipsum; ut simile opus per aliquem Regum factum non fuerit a diebus antiquis; ut in admirationem homines adducat, ad quos ex auditu solo potuerit, quod factum est pervenire; deinde ad opus bonum, sicut cervus ad fontes aquarum anhelans, & modicum repans quidquid desiderio fecerat aeternorum, iuxta id, quod sapientia dicit: qui edunt me, adhuc esurient; & qui bibunt me, adhuc sitient; a praedicto Praedecessore Nostro, & nobis ipsis, & fratribus nostris cum multa instantia postulavit, ut eundem locum dignitate Metropolitana donarem, praesertim cum & illud populum congregare cepisset, & disponderet congregare: qui ex illa parte contra omnium inimicorum incursum inexpugnabile munimen posset toti terrae conferre.

§.2. Porro nos deliberatione habita non parva cum fratribus, & attendentes communem utilitatem, quae de incremento illius loci speratur, desiderio, & petitioni ejus non duximus abnuendum; ne ubi liberalissimus ipse de thesauro, & tenementis suis extiterat, nos de his, quae ad injuncti nobis Apostolatus a Deo spectant officium, existere difficiles videremur; & tanta ejus & nostra minueretur tarditate devotio, quanta nostro studio de bono congruenter ad melius incitari. Nam ex hoc pro desiderio ejus non parum facile videbatur; quod licet esset insolitum, quod duae Metropoles tam vicinae consisterent, ex hac tamen nova constitutione nequaquam jus minuebatur alterius: cum jam ante Monasterium ipsum per Archiepiscopos, & Episco-

Mons Regalis constituitur Sedes Metropolitana.

Mons Regalis Abbatis a Guillelmo II. Siciliae Rege constituta.

Eam Alexander PP. III. ab omni Episcopali subiectione exempt.

Ejusdem Guilelmi Regis preces ad Metropolitanam dignitatem ei impetrantur.

Causae concessionis.

Res insolita, ut duae Civitates inter se vicinae Metropoles tractentur.

pos tam in se, quam in omnibus locis suis ab omni Episcopali jure fuisse exemptum, & plena in omnibus libertate donatum, ita ut nulli Archiepiscopo vel Episcopo, nisi tantum Rom. Pontifici subjaceret.

§.3. Te itaque Venerabilis in Christo Fr. Guillelme in ejusdem loci Archiepiscopum, nostris tamquam B. Petri manibus consecramus, & pallii dignitate statuimus decorandum. Recipiens quidem eandem Ecclesiam ad honorem Domini Dei nostri, & memoriam Beatae Mariae Virginis, regia liberalitate fundatam sub Apostolici tuitione munimur, & nostro privilegio, quod factum est, roboramus. Statuimus autem in primis, ut ordo Monasticus, qui secundum Dei timorem, & B. Benedicti regulam, & Cavensis Monasterii observantiam in eo loco constitutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus, inviolabiliter observetur.

§.4. Praeterea quascunque possessiones, & quaecumque bona eadem Ecclesia in praesentiarum ex dono praenominati Regis, & quorumque aliorum rationabiliter possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis poterit adipisci, firma eadem Ecclesiae in perpetuum, & illibata permaneat. In quibus Episcopatum Catanensem proprio duximus vocabulo designandum, quem nos de fratrum nostrorum communi consilio ad multam praedicti Regis instantiam tibi, tuisque successoribus, sicut propriis Archiepiscopis Metropolitanis in perpetuum constituimus jure subesse.

§.5. Episcopale quoque jus, & omnia, quae in subscriptis locis ex concessione fratrum, & Coepiscoporum nostrorum habet, auctoritate Apostolica tibi, tuisque successoribus confirmamus, & firma & illibata perpetuis temporibus decernimus permanere: Ex concessione scilicet Venerabilis Fratris nostri Gualterii Panormitani Archiepiscopi cum voluntate, & consilio, & assensu omnium Canonicorum suorum, & Regia etiam conniventia totam Parochiam, & Dioecesim Castellae Cerleonis cum Monasterio Sanctae Mariae Magdalene, & aliis Ecclesiis cum decimis, & aliis justitiis, quas de Baronibus, & aliis Homilibus ipsius Castellae, & pertinentiarum ejus Panormitana Ecclesia solebat percipere, & cum omni Episcopali jure, quod in eadem Parochia, & Dioecesi videbatur habere. Ecclesiam praeterea S. Silvestri, quae fuerat demania, & proprii juris Panormitana Ecclesiae, quae pro eo, quod Ecclesiae tuae multum vicina erat, & multum utilior ei, quam Panormitana Ecclesiae, jam dictus Archiepiscopus, sicut ejus scripto autentico continetur, de consilio & consensu omnium fratrum suorum eidem Ecclesiae libera, & spontanea tradidit voluntate, cum omnibus Tenementis, Villanis, & Possessionibus & omni jure suo. Ex concessione bonae memoriae Nicolai quondam Messanenensis Archiepiscopi cum totius Capituli sui consensu omne jus Episcopale, quod Ecclesia Messanenensis debebat habere in Monasterio, & omnibus pertinentiis ejus, quod illud.

Cur in praesenti casu sit derogatum huic disciplin.

Ecclesia Montegalei sub protectione Sedis Apostolicae recipitur.

Bonaque omnia eidem confirmantur.

Catanensis Ecclesia ei subicitur.

Episcopale jus conceditur.

Enumeratio Parochiarum, & Ecclesiarum ad vicinos Episcopatus antea pertinentium, quae Montegalei confirmantur, vel de novo conceduntur.

Illustris recordationis ejusdem Regis mater Margarita gloriosa quondam Regina in loco, qui dicitur Monachium in Dioecesi Messanenensis in honorem Dei, & Beatae Mariae semper Virginis memoriam pro sua devotione, construxit, & per dictum Archiepiscopum ab omni debito Messanenensis Ecclesiae liberum obtinuit, & quietum ab omni jure. Ex concessione Thomae Rhegyptani Archiepiscopum communi Capituli sui consensu totum jus Episcopale, vel quodcumque aliud ad Rhegyptanam pertinebat Ecclesiam in Monasterio S. Salvatoris de Martello, quod construxit Joannes Calomenus Regius quondam Camerarius, & in Monasterio Monialium Sancti Joannis Excoelinae, quod est extra muros Civitatis Rhegii, cum cellis, obedientiis, possessionibus, tenementis, & pertinentiis Monasteriorum ipsorum, juxta quod in jam dicti Archiepiscopi privilegio continetur. Ex concessione Bartholomaei Agrigentini Episcopi cum Capituli sui assensu tam Parochiam & Dioecesim, quam universam jus Episcopale, cum omnibus decimis, & aliis justitiis, ac redditibus suis, quos de Baronibus, & aliis Homilibus Castellae Battalarum, & pertinentiarum ejus, & Casale Bulachini, necnon & omnes decimas, & alios redditus, quos Agrigentina Ecclesia in Castro Corleonis, & pertinentiis ejus habebat, sicut in scripto ipsius Episcopi dignoscitur. Ex concessione Matthaei Mazariensis Episcopi Parochiam, & Dioecesim, & jus Episcopale, omnesque decimas & alios redditus, quod Ecclesia Mazariensis habebat in municipio Iati, & municipio Calatrasi, cunctisque pertinentiis ipsorum, sicut in scripto praefati Episcopi manifestius continetur. Ex concessione R. Anglonensis Episcopi cum communi Capituli sui assensu in Monasterio Carbonis cum cellis, obedientiis, & possessionibus ejus totum Episcopale jus, & quodcumque aliud in eo Anglonensis habebat Ecclesia, sicut in ipsius Episcopi scripto denotatur expressum. Ex concessione Bisiniensis Episcopi cum Capituli sui assensu Ecclesiam Sanctae Mariae de Maccla cum Episcopali jure, & omnibus obedientiis & pertinentiis suis, sicut in ejusdem Episcopi privilegio demonstratur: Ecclesiam quoque Sancti Martini constructam in tenimento Ecclesiae a Petro Indulso, quam ipse Petrus obtulit eidem Ecclesiae cum tenementis, possessionibus, & pertinentiis suis.

§.6. Pallii usus Archiep. conceditur. Illustris recordationis officii Fraternalitati tuae de Sede Apostolica liberalitate largimur, quo intra Ecclesiam tuam ad Missarum solemniam celebranda subscriptis diebus uti debebis. Nativitate scilicet Domini, festo S. Stephani, octava Nativitatis Dominicae, Epiphania vespertina, Dominica in Ramis Palmarum, Coena Domini, Sabbato Sancto, Pascha & duobus diebus sequentibus, Assumptione, Pentecoste tribus festivitibus Dei genitricis, & Virginis Mariae, Natalicio S. Joannis Baptistae, Commemoratione omnium Sanctorum, solemnitatibus omnium Apostolorum, & praecipuis festis Ecclesiae tuae, dedicationibus Ec-

clesiarum, consecrationibus Episcoporum, ordinationibus Clericorum, & universario tuae consecrationis die. Provideas igitur quomodo hujus indumenti honor modesta sit actuum vivacitate servandus ut ei morum, tuorum ornamenta convenient, & esse plus valeas bonis actibus, quam hujusmodi ornamento auctore Deo conspicuus, & quem Pastoralis cura constringit officium, dilectionem proberis fratribus exhibere, ut in humilitatis virtute fundatus, nec eleveris prosperis, nec fatigeris adversis. Ipsi etiam adversarii per mandatum dominicum tuo circa te capientur affectus, & quantum in te fuerit, pacem habeto cum omnibus, & ad pacem studeto reducere discordantes: fulgeat in pectore tuo rationale Judicii cum superhumerali ratione conjunctum, & ita in conspectu Dei procedas, & hominum, quatenus commisso tibi Gregi domoico, virtutis praestes exemplum, & taliter opere procedas, & verbo, ut videntes opera tua bona, gloriosum patrem nostrum, qui in Coelis est, & gaudeant se talem habere rectorem, per quem & erudiantur ad fidem, & ad recta opera provocentur.

§.7. Obvante vero te, aut tuorum quolibet successorum, nullus tibi qualibet subreptionis astutia seu violentia preponatur, nisi quem Monachi ejusdem loci, vel major pars consilii sanioris de ipso Collegio, siquidem idoneus fuerit in eo repertus, secundum Deum & canonicas sanctiones crediderint eligendum; quod si forte idoneus ibi reperiri nequiverit, & aliunde fuerit assumendus, per fratres ipsius loci Monachus eligatur: Qui nimirum, & regularibus eibus, & indumentis utatur.

§.8. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas detinere, minuire, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum gubernatione & sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Ad inditum sane devotionis tuae, ac demonstrandum, quod eadem Ecclesia Romano tantum Pontifici subjaceret, supernominatus filius noster Rex cum eam sub nomine Monasterii fundare cepisset, centum tarenos Romano Pontifici annis singulis constituit perfolvendos.

§.9. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisve persona paginam hanc nostrae Constitutionis sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo, tertiove communita, nisi reatum suum digna satisfactione corripuerit, potestatis, honorisque sui careat dignitate; reamque se divino iudicio existere, se perpetrata iniquitate cognoscat; & a Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris Nostri Jesu Christi alienari; atque in extremo examine divina ultionis subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini Nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructus bonae actionis percipiant, & apud districtum iudicem praemia aeternae pacis inveniant.

EGO LUCIUS Catholicae Ecclesiae Episcopus subscripsi.

Adhuc ratio ad Guillelmum Archiepisc. ex ipsa Pallii consecratione petita.

Futuri Archiep. per Monachos Ecclesiae hujus itantur eligendi.

Decernimus pro immunitate Ecclesiae hujus.

Census annuus Sedi Ap. perfolvendus.

Solite conclusiones.

Ego

1183. Et S. R. E. Card. subscipione.

- Ego Theodinus Portuensis, & S. Rufinae Sedis Episcopus subscripsi. Ego Henricus Albanensis Episcopus subscripsi. Ego Paulus Prænestinensis Episcopus subscripsi. Ego Petrus Presbyter Card. Tit. S. Susanna subscipione. Ego Vivianus Tit. S. Stephani in Coelio Monte Presbyter Card. subscripsi. Ego Laborans Presbyter Card. Sanctae Mariae Transyberim Tit. S. Callixti subscripsi. Ego Raynerius Presbyter Card. S. Laurentii in Damaso subscripsi. Ego Pandulfus Presbyter Card. Tit. Basilicae Duodecim Apostolorum subscripsi. Ego Hyacinthus Diaconus Card. S. Mariae in Cosmedin subscripsi. Ego Ardicio Diac. Card. S. Theodori subscripsi. Ego Gratianus Sanctorum Cosmae, & Damiani Diaconus Card. subscripsi. Ego Bobo Diaconus Card. S. Angeli subscripsi. Ego Gerardus S. Adriani Diaconus Card. subscripsi. Ego Octavianus Diaconus Card. Sanctorum Sergii, & Bacchi subscripsi. Ego Goffredus Diaconus Card. S. Mariae in Via Lata subscripsi. Ego Albinus Diaconus Card. S. Mariae Novae subscripsi.

Dat. die 24 Januarii Anno Domini 1183. Pontif. An. II.

Dat. Velletri per manum Alberti S. R. E. Presbyteri Card. & Cancellarii Nonis Februarii. Ind. I. Incarn. Dominicae anno MCLXXXII. (a) Pontific. vero Dom. Lucii Papae III. An. II.

IV.

Confirmatio Bonorum omnium, & Concessio Privilegiorum Monasterio S. Matthaei de Castello Ordinis Cassinensis.

Lucius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Joanni Abbati Monasterii Sancti Matthaei Servorum Dei de Castello ejusque Fratribus tam praesentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

IN eminenti Apostolicae Sedis specula, largiente Domino, quanquam in merito constituti ad universum corpus Ecclesiae aeternam nostrae considerationis debemus extendere, & Servorum Dei quieti attentiori studio providere. Eapropter dilecti in Domino filii vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & felices recordationis Alexandri Papae praedecessoris nostri vestigiis inherentes praefatum Monasterium, in quo divino est obsequio mancipati sub B. Petri, & nostrae pro-

(a) Non hic instituenda est questio de Indictionum initio, aut ex quo potissimum mente eas numerant Pontifices, quae res obscura adhuc omnibus est, nec facile elucidanda. Verum cum iuxta paginam, & Baronium prima Indictio quodcumque ex mente deducatur non nisi Februario mensi anni 1183. sit adscribenda; hoc Diploma eodem anno datum fuisse dicendum est. Hoc autem confirmatur Anonymi Cassinensis testimonio, (qui Duce Cl. V. Casanilo Peregrino per illud tempus vivebat, suamque perduxit Chronicon ad annum 1196.) haec scribens ad ann. 1183. Lucius PP. III. apud Velletrum promovit Guillelmum Abbatem S. Mariae Regalis de Pandromo in Archiepiscopum Romanis Regalis. Quare dicendum est eo quoque tempore iusta fuisse penes Romanos Pontifices, qui mos tunc quoque servavit, annos Incarnationis Dominicae a die 25. Martii deducere.

tectione suscipimus: & praesentis scripti privilegio communimus. In primis siquidem statuentes, ut Ordo Monasticus, qui secundum Deum, & Beati Benedicti Regulam in vestro Monasterio institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur. Praeterea quaecumque possessiones, quaecumque bona idem Monasterium in praesentiarum iuste, & canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione Fidei, seu aliis iustis modis praestante Domino, poterit adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus, & illibata permaneant, in quibus haec propriis diximus exprimenda vocabulis. Locum ipsum, in quo praescriptum Monasterium constructum est, cum omnibus pertinentiis suis. Terras, & Vineas quas habetis in Territorio Aquinati. Possessiones & terras, quas habetis in terra S. Benedicti, sive terraggio, iustitiam panis, & vini, quam de veteri concessione haecenus observata diebus singulis a Cassinensi Monasterio, & eamquam ab Ecclesia S. Mariae de Albaneta, & S. Nicolai de Ciconia recipitis, sicut eas vobis praedictum Monasterium Cassinense in perpetuum obtinendas pietatis obtentu concessit. Libertatem etiam a bona memoria Rainaldo Theodino, & dilecto filio Petro Cassinensibus Abbatibus cum assensu Capituli, sicut in eorum scriptis authenticis continetur. Monasterio vestro indultam, & bonas consuetudines haecenus observatas, nec non Ecclesiam S. Martini de Monte Montano, & Ecclesiam S. Leonardi iuxta Montem Sambucum cum pertinentiis suis ab eisdem Abbatibus rationabiliter vobis concessas, cum hominibus, quos a praefato Monasterio Cassinense tenetis, nihilominus vobis, & Monasterio vestro, auctoritate Apostolica confirmamus. Liceat quoque vobis Clericos, vel Laicos e seculo fugientes, liberos, & absolutos ad conversionem recipere, & in vestro Monasterio sine contradictione qualibet retinere. Prohibemus insuper, ut nulli Fratrum vestrorum post factam in loco professionem, fas sit de eodem loco absque licentia Abbatis sui discedere. Discendentem vero sine communium litterarum vestrarum cautione, nullus audeat retinere. Interdicimus etiam ne alicui liceat aliquem Monachum in eandem Domum contra vestram voluntatem inducere, aut ex ea quemlibet de Fratribus, vobis nolentibus, sine causa rationabili, remove. Sane novitium vestrorum, quae propriis manibus, vel sumptibus colitis, sive de nutrimentis vestrorum animalium nullus omnino a vobis decimas praesumat exigere. Statuimus insuper, ut nulli penitus liceat eidem Monasterio vestro indebitas exactiones, aut novos census imponere, seu veteres contra statuta Sacrorum Canonum adaugere. Sepulturam quoque loci ipsius liberam esse decernimus, ut eorum devotioni, & extremae voluntati, qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi excommunicati, vel interdicti sint, nullus obstat salva tamen iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumuntur. Obeunte vero te nunc

Ordinem Monasticum secundum Beati Benedicti Regulam servari commendat.

Eisdem bona omnia confirmat.

Eisdem bona enumerat.

Libertates, & concessiones a Theodino, & Petro Cassinensibus Abbatibus factas confirmat.

Clericos, & Laicos ad habitum Monasticum recipere permittit.

Discendentes Monachos absque Abbatis licentia retineri prohibet.

Monachos in eandem Domum induci, vel ex ea removei absque Abbatis licentia prohibet.

Idem a Decimarum solutione eximit.

Ex indebitis exactionibus, aut census novos imponere, seu veteres augere vetat.

Sepulturam liberam esse decernit.

Abbatem electionem ad Monachos tantum pertinere statuit. Consiuetudines, & clausulas.

Lucii PP.

Et S. R. E. Card. subscipione.

Dat. die 17 Decembris Anno Domini 1183. Pont. An. III.

nunc ejusdem loci Abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia, seu violentia praepnatur, nisi quem Fratres communi consensu, vel Fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem, & Beati Benedicti regulam praeviderint eligendum. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat praefatum Monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra, & illibata serventur eorum, pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicae auctoritate, & Cassinensis Monasterii debito jure, & reverentia. Si qua igitur in futurum ecclesiastica, secularive persona hanc nostrae Constitutionis paginam, sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo, tertiove commonita, nisi reatum suum digna satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine Divina ultioni subiacet. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini Nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Amen.

- EGO LUCIUS Catholicae Ecclesiae Episcopus subscripsi. Ego Theodorus Portuensis, & S. Rufinae Sedis Episcopus subscripsi. Ego Henricus Albanensis Episcopus subscripsi. Ego Paulus Prænestinensis Episcopus subscripsi. Ego Joannes Presbyter Cardinalis Tituli S. Marci subscripsi. Ego Laborans Presbyter Cardinalis S. Mariae Transyberim Tit. Calixti subscripsi. Ego Petrus Presbyter Cardinalis Tituli S. Susanna subscripsi. Ego Jacobus Diaconus Cardinalis S. Mariae in Cosmedin subscripsi. Ego Ardicio Diaconus Cardinalis S. Theodori subscripsi. Ego Gratianus SS. Cosmae, & Damiani Diaconus Cardinalis subscripsi. Ego Octavianus SS. Sergii, & Bacchi Diaconus Cardinalis subscripsi. Datum Anagninae per manum Alberti S. R. E. Presbyteri Cardinalis, & Cancellarii XVIII. Kal. Januarij, indictione secunda, incarnationis Dominicae anno MCLXXXIII. Pontificatus vero Domini Lucii Papae III. anno III.

Statutum, ut Honores Carnoten. Capituli residentibus tantum concedantur, & ne quis alia in Ecclesia fruens beneficio Canonici ibi, vel Plebanus eligi possit.

Lucius Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Petro Episcopo, & dilectis filiis G. Decano, & Capitulo Carnoten. salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cum ab eo cui plus committitur, amplius exigatur, dignum est & consonum rationi, ut qui in Ecclesia vestra praesentibus honorantur, studiosius illi deserviant, & utilitati ipsius intendant. Hac itaque ratione inducitur auctoritate duximus Apostolica statuendum, ut Honores Carnoten. Ecclesiae alii de caetero minime concedantur, nisi qui secundum antiquam, & rationabilem consuetudinem residentiam se promiserunt habituros. Si autem post promissionem suam hoc nequaquam impleverint, ab ipsis reddantur honoribus alieni. Ad haec auctoritate Apostolica inhibemus ne quis in alia Ecclesia beneficium habens in Canonicum Ecclesiae vestrae, aut Plebanum Presbyterum admittatur, nisi priori cesserit beneficio, & ab proprio fuerit Episcopo absolutus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostrae Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

VI. Confirmatio Sententiae latae a Delegatis Apostolicae Sedis in controversia vertente inter Episcopum Pennen., & Abbatem Monasterii S. Quirici ejusdem Diocesis.

Bona omnia juraque huic Ecclesiae confirmavit Innocentius II. Constit. dat. anno 1140. Tomo II. pag. 251.

Lucius Episcopus Servus Servorum Dei. Ven. Fr. Oderisio Pennen. Episcopo salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cum controversia, quae inter te, & dilectum filium Senebaldum Abbatem S. Quirici de Intrethoco super Ecclesiis, & quibusdam aliis rebus fuerit diutius agitata Venerab. Fratri nostro Theo. Portuensis Episcopo, & dilecto filio Octavio SS. Sergii, & Bacchi Diac. Card. fuisset de mandato nostro commissa, iidem consilio prudentium Virorum inter vos subscriptam concordiam statuerunt. Ad majorem ejus evidentiam scriptum ipsorum confectum super eodem negotio

(*) Notam hanc Chronologicam margini apponit Dache-

Ex Dacheii Spicileg. T. XIII. p. 321. f. Supple G. f. fido.

Promium.

Schiller Beneficia, O. f. cia, & Dignitates.

Dat. die 17. Janu. Anno D. 1184. Pontific. Anno III.

Edidit Ughel. Ital. Sacr. Tomo 13. ubi de historia hujus Ecclesiae.

Controversia Delegatis Apost. Sedis commissa.

Tenot Sententia ab eis lata.

tio inferius de verbo ad verbum duximus annotandum Theo. Dei gratia Portuen., & Sanctae Rufinae Sedis Episcopus, & Octavius SS. Sergii, & Bacchi Diacon. Card. Omnibus ad quos litera ista pervenerint, aeternam in Christo salutem. Noverit universitas vestra, quod cum inter Vener. Fratrem nostrum Oderisium Pennen. Episcopum, & Senebaldum Abbatem S. Quirici de Intrethoco, super Ecclesiis, & aliis infrascriptis controversia verteretur; Nos de mandato D. Papae Lucii de ipsa causa cognoscentes, praenominatus Abbas, & Mag. Bert. praefati Episcopi procurator, qui per eundem Episcopum in causa ista in praesentia D. Papae Lucii, & quorundam Cardinalium tam ad litigandum, quam ad transigendum procurator fuerat constitutus, libere, & absolute compromiserunt C. librarum providere poenam sibi invicem stipulatione interposita, promittens, si ea, quae nos inter eos statueremus, Abbas ipse, vel Conventus, & Procurator, vel Episcopus rata semper non haberent. Nos autem habito Virorum prudentium consilio pro bono pacis de assensu utriusque partis statuimus, ut Episcopus, vel ejus Nuncius semel in anno in his duabus Ecclesiis in S. Joannis in Insula, & S. Mariae de Ronzano cum tot equituris, & sociis, cum quot alias Ecclesias Episcopatus visitat, suscipiatur honorifice, & procuraretur, ut in reditu suo de rebus Ecclesiae fecundum quod consuevit, honoretur. In Ecclesia S. Joannis de Cafanello semel in anno ipse, vel ejus Nuncius honorifice suscipiatur, & procuraretur, Capellani autem praedictarum Ecclesiarum, scilicet S. Joannis in Insula, & S. Mariae de Ronzano, & reliqui Clerici, qui sunt in ipsis capellis, dabunt Episcopo cathedraticum, & quos Episcopus excommunicaverit de Parochianis suis, vel de Clericis manentibus in capellis, ad communionem ipsi non admittent. Clerici curam animarum gerentes, & vocati ad Synodum venient, & quos Episcopus ad curam animarum promoverit, fidelitatem ei, & Ecclesiae Pennen. iur. habent. De capella vero S. Joannis in Cafanello, quae est in Atroveteri, habeat Episcopus quartam Decimarum, & Mortuariorum, & ille, qui ibi gerit curam animarum, iurabit fidelitatem Pennen. Episcopo, & Penneni Ecclesiae; Abbas vero habebit pleno jure institutionem, & destinationem in his quinque Ecclesiis, scilicet in S. Joannis de Insula, S. Mariae ad Ronzanum, S. Joannis in Cafanello, S. Nicolai in Galbano, S. Salvatoris ad Fanum, & interdictum, quod ipse posuerit in jam dictis Ecclesiis, & quos excommunicaverit de Monachis, vel Clericis manentibus in praedictis Ecclesiis, Episcopus non absolvet. Si quos ad Sacros Ordines de Monachis vel Clericis, qui sunt in dictis Ecclesiis, Episcopus promoverit, non exiget ab eis iuramentum, nisi promoveat eos ad curam animarum gerendam; privilegia sane Sanctae Romanae Ecclesiae Monasterio S. Quirici indulta Episcopus conservabit illibata, ita tamen ut praefata sint privilegia salva, & jam dicta Monasteria, & omnia infra ipsa Mona-

Hospitium Episcopo ad Visitationem Dioecesis proficiscenti statutum ceteris in locis, & temporibus.

Iuramentum fidelitatis, & obedientiae eidem a Clericis Ecclesiarum Monasterii praestandum.

Quae data fuerint Abbatibus Monasterii S. Quirici.

stria consistentia sint in dispositione Abbatibus, & salva sint ea, quae in hac concordia continentur. Monachis & Clericis S. Joannis in Cafanello, si quos Episcopus sibi iurare fecit, absolvet, praeter illum, qui tenet & tenebit Capellam Atroveteris, qui tenebitur ad iuramentum fidelitatis. Clerici vero gerentes curam animarum in Capella Ecclesiae S. Joannis in Cafanello suscipiant ipsam curam de manu Episcopi, & tenebuntur iuramento Episcopo & Penneni Ecclesiae. De reliquis vero dictis Ecclesiis si quos sibi iurare fecit, absolvet praeter illos, qui in ipsis Ecclesiis curam gerunt animarum. Praeterea Episcopus in visitatione Parochiae, ipse, vel ejus Nuncius recipietur & honorifice tractabitur. In Ecclesia S. Salvatoris ad Fanum, & S. Nicolai in Galbano confectus census ei dabitur. De Ecclesia S. Salvatoris, de qua de constitutus fuerat, & omnes Clerici, qui sunt in Ecclesiis, in quibus Baptismus celebratur, & in quibus cura geritur animarum tam in Capellis omnibus S. Joannis in Cafanello, quam in omnibus aliis Ecclesiis sive sint Capellae, sive non, in quibus geritur cura animarum, suscipiant eam curam de manu Episcopi, & reddant ei Cathedraticum, & tenebuntur ei iuramento fidelitatis. De quarta vero decimarum, & mortuariorum omnium praedictarum Ecclesiarum excepta Capella de Atroveteri medietatem habeat Episcopus, & medietatem alteram Abbas. Correctio vero in Spiritualibus pertinet ad Episcopum, in temporalibus ad Abbatem. Manifesta sane crimina omnium laicorum Parochianorum praedictarum Ecclesiarum referentur ad Episcopum. Ut autem hac omnia perpetuo robur firmitatis obtineant, praesentis scripturae paginam nostrorum sigillorum impressione signavimus.

Acta sunt ista in Civitate Anagninae anno Dom. 1183. Pontificatus Domini Nostri Lucii III. Papae anno tertio, Indict. 2. mensis Decembris die 22. Hanc igitur compositionem, sicut inter vos facta est, & recepta, ut superius de verbo ad verbum annotavimus auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communimus statuimus, ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Anagninae 14. Kal. Februarii. (a)

Correxit Sententia parces.

Hujusmodi Compositionem, & Sententiam confirmat Lucius PP.

Dat. die 18. Januarii.

Decre-

(a) Hoc Privilegium anno 1184. esse consignandum, optime deducitur ex notis chronologicis, quae in eadem Sententia a Delegatis Apostolicis in causa, qua de hic agitur, lata leguntur.

VII.

Decretalis contra nonnullos abusos in Pictaveni Dioecesi invecos.

Ex Cartul. Eccles. huius Edidit Martine Aned. Tom. 1. pagina 610.

Lucius Episcopus Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Guillelmo Pictaveni Episcopo salutem & Apostolicam benedictionem.

Cum sit in Lateranensi Concilio constitutum ad immoderatam quorundam avaritiam coercendam, & tollendam materiam iurgiorum, ne beneficia Ecclesiastica, donec vacaverint, promittantur: grave Nobis est & molestum, quod in Dioecesi tua Abbates, & Priores instituta salubria furda aure transire, & huiusmodi promissiones illicitas facere perhibentur. Unde haec enormitas quae salubri fuerat constitutione praefata, vires ex dissimulatione refumens perniciose licentia denuo inolefcit; Fraternalitati tuae praesentibus literis indulgemus, ut huiusmodi promissionibus irritatis, si occasione dissentionum, quae exinde frequenter emergunt, culpa illorum qui praesentationem habere noscuntur, ultra sex menses Ecclesias vacare contingerit, liceat tibi de auctoritate Apostolicae Sedis, omni contradictione vel appellatione cessante, de personis idoneis sine praedictis tamen eorumdem imposturam ordinare. Nolumus autem, ut ex hoc majoribus Ecclesiis debita reverentia minuatur. Ut etiam injunctum tibi officium tanto liberius exequaris, quanto Apostolicum tibi videris adesse praesidium, sollicitudini tuae praesenti auctoritate concedimus, ut Abbatibus, & alias mulieres, quae in Episcopatu tuo domibus religiosis praesente noscuntur, per quarum insufficientiam & negligentiam Deo devotae foeminae observantiam Religionis exorbitant, cum consilio dilectorum filiorum nostrorum Sancti Cypriani, & de Pinu Abbatum corrigere valeas; & si inventae fuerint contumaces, absque appellationis diffugio disciplina Ecclesiastica coercere: ut quae remedium fomenta non sentiunt, putrida ferro vulnera rescentur: salvis Ecclesiis, quae nullo mediante Romano Pontifici sunt subiectae. Ad haec autem Praeposituram Ecclesiae tuae cum vacaret, idoneam assignandi personam cum assensu majoris & sanioris partis Capituli liberam tibi tribuimus facultatem. Quod si super ea, vel super alio Ecclesiae tuae beneficio cuilibet conferendo tuae devotioni scripsimus, arctari te nolumus mandatum Apostolicum adimplere, sed nisi honesta persona, & beneficio digna extiterit pro qua literas Apostolicas contigerit emanare. Hoc autem propter futuram Ecclesiae tuae, quae vacare proponitur, idonei assignandi tuis nobis literis intimetur, ne forte per ignorantiam veritatis denuo tibi scribere compellamur. Cum vero de jure & consuetudine ad Episcopum Pictavensem, qui pro tempore fuerit, pertinere dicitur in Conventualibus Ecclesiis Clericorum in Dioecesi Pictaveni, &

Beneficia Ecclesiastica, antequam vacent, non promittenda.

Episcopo Pictaveni de Beneficiis ultra sex menses vacantibus collationem concedit.

Jus eidem clargitur in Abbatibus sui Episcopatus.

Praepositurae quoque Ecclesiae Pictaveni collationem concedit.

nilominus in Ecclesia Dauracensi unum Canonicum facere praesenti pagina prohibemus, ne quis, appellationis praetextu, quod tibi competit in hac parte, debeat impedire. Sane cum quidam viri Religiosi, qui ad unum Prioratum regendum vix sufficienti, plerumque duos ambitione damnabili appetant, & detinere praesumant; discretioni tuae praecipimus, ut hanc praesumptionem coarctas, & tam Abbates, quam Archipresbyteros, decanos per tuam Dioecesim constitutos ad suscipiendum ordinem Sacerdotii, si idonei fuerint, appellatione remota compellas. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae concessionis & prohibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli se noverit incursurum. Datum Veronae III. Idus Martij.

De duobus Beneficiis simul non retinendis.

Dat. die 17. Martij Anno Dom. 1184. Post. An. III.

VIII.

Decretum contra Haereticos.

Ad abolendam diversarum haeresum pravitatem, quae in plerisque mundi partibus modernis cepit temporibus pullulare, vigor debet Ecclesiasticus excitari: cum nimirum imperialis fortitudinis suffragante potentia, & haereticorum protervitas in ipsis falsitatis suae conatibus elidatur, & catholicae simplicitatis veritas in Ecclesia Sancta resplendens, eam utique demonstret ab omni execratione falsorum dogmatum expiatam.

Ex Concl. Tom. XIII. Prosumum. Cap. de abolenda de Haereticis.

§.1. Ideoque nos, carissimi filii Nostri Friderici Illustri Romanorum Imperatoris semper Augusti, praesentia pariter & vigore suffulti, de communi consilio Fratrum nostrorum, necnon aliorum Patriarcharum, Archiepiscoporum, multorumque Principum, qui de diversis mundi partibus convenerunt: contra ipsos Haereticos, quibus diversa vocabula diversarum indidit professio salutarum, praesentis decreti generali sanctione consurgimus, & omnem haesim quocumque nomine cenescatur, per hujus constitutionis feriem, auctoritate Apostolica condemnamus.

Condemnatio omnium haereticorum.

§.2. In primis ergo Catharos & Patarios, & eos qui se Humiliatos vel Pauperes de Lugdono, falso nomine mentiuntur, Passaginos, Josephinos, Arnaldistas, perpetuo decernimus anathemati subjacere.

Haereses nonnullae nominantur.

§.3. Et quoniam nonnulli sub specie pietatis, virtutem ejus, juxta quod ait Apostolus, denegantes, auctoritatem sibi vindicant praedicandi, cum idem Apostolus dicat: Quomodo praedicabunt, nisi mittantur omnes qui vel prohibiti, vel non missi, praeter auctoritatem ab Apostolica Sede, vel Episcopo loci susceptam, publice vel privatim praedicare praesumpserint.

Prohibetur, ne quis sine permissione Sedis Apostolicae, vel Ordinarii loci praediceat.

§.4. Et universos, qui de Sacramento Corporis, & Sanguinis Domini Nostri Jesu Christi, vel de Baptismo, seu peccatorum

Anthemati-zati haereticorum contra Sacramenta.